Štefcova

Základní škola a Mateřská škola,
Hradec Králové, Štefcova 1092
PSČ 500 09

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

(DÁLE ŠVP ŠD)

Úkolem školní družiny (dále ŠD) je naslouchat žákům a vytvářet prostor a možnosti pro rozvoj jejich zájmů. Přejeme si, aby žáci prožívali radost, klid a uvolnění po vyučování při různorodé činnosti v kolektivu i jako jednotlivci.

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika ŠVP ŠD
3. Cíle vzdělávání
4. Délka vzdělávání
5. Formy vzdělávání
6. Obsah vzdělávání
7. Časový plán vzdělávání
8. Výchovné a vzdělávací strategie
9. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání
10. Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
11. Popis materiálních podmínek
12. Popis personálních podmínek
13. Popis ekonomických podmínek
14. Podmínky zajištění BOZP
15. Evaluace
16. SWOT analýza ŠD

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

NÁZEV VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU
Školní vzdělávací program školní družiny SLUNÍČKO

PŘEDKLADATEL
Základní škola a Mateřská škola, Štefcova 1092, Hradec Králové, 500 09
IČO : 62694863
ID datové schránky: q9vmdrj

ŘEDITEL ŠKOLY
Mgr. Eduard Hlávka
Telefon: 606 777 056/102

E-mail: zs@stefcova.cz
Web: www.stefcova.cz

ZŘIZOVATEL
Statutární město Hradec Králové
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
Československé armády 408/51, 500 03 Hradec Králové
Telefon: +420 495 707 700
www.hradeckralove.org

Platnost dokumentu od 30. 8. 2023

2. CHARAKTERISTIKA ŠVP ŠD:

a) plní vzdělávací cíle,
b) rozvíjí specifické nadání žáků,
c) má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů,
d) rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence.

3. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

a) vedení žáků k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů,
b) rozvoj osobnosti člověka,
c) získání všeobecného vzdělání a přehledu,
d) pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod, úmluva o právech dítěte, každý má svá práva, ale i povinnosti,
e) utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národní, kulturní, jazykové a náboženské skupině,
f) pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů,
g) poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic,
h) získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a ochraně zdraví,
ch) podněcování k poznání a rozvíjení vlastních schopností v souladu s reálnými možnostmi a uplatňování jich spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Cílem je vytvořit zdravou osobnost, odolnou vůči negativním vlivům, připravenou pro život ve stávající společnosti. Prostřednictvím volnočasových aktivit vybavit žáka žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji.

4. DÉLKA VZDĚLÁVÁNÍ

ŠD ve svém vzdělávacím cyklu zahrnuje plán vzdělávání žáků l. stupně ZŠ. Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno po dobu 10 měsíců daného školního roku. Provoz ŠD stanovuje Vnitřní řád školní družiny.

5. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové vzdělávání probíhá v aktivitách, které jsou zaznamenávány v třídní knize daných oddělení/heren ŠD a obsahují tyto další činnosti:

PRAVIDELNÁ ČINNOST
Pravidelná činnost vytváří vychovatel podle věkového složení žáků.

Žáci v době pobytu ve ŠD mohou rozvíjet své zájmy ve specificky zaměřených kroužcích.
- Dovedné ruce – ruční práce, keramika
- Loutkový kroužek
- Sportovní kroužek
- Svět tvoření – kreativní tvoření
- Šikulky – ruční práce
- Všeználek – přírodovědecké aktivity

SPONTÁNNÍ ČINNOST
Mezi spontánní činnosti patří četba, poslechové činnosti, klidové zájmové činnosti, samostatná četba knih a časopisů, relaxace na koberci/deskách, rozhovory s žáky, spontánní činnosti ranní družiny.

ODPOČINKOVÁ ČINNOST
Odpočinkové činnosti jsou klidové hry a klidové zájmové činnosti (odstranění únavy po vyučování).

REKREAČNÍ ČINNOSTI
Mezi rekreační činnosti patří aktivní odpočinek, tělovýchovné a pohybové aktivity, výtvarné a rukodělné, dramatické, přírodovědné a vlastivědné činnosti, hudba, zpěv, tanec.

ZÁJMOVÉ ČINNOSTI
Zájmové činnosti jsou řízené kolektivní nebo individuální činnosti, organizované nebo spontánní aktivity.

PŘÍPRAVA NA VYUČOVÁNÍ
Přípravou na vyučování jsou didaktické hry, pracovní listy, aj.

PŘÍLEŽITOSTNÉ AKCE
Mimo pravidelné činnosti ŠD patří také celodružinové akce, které nejsou zahrnuty do obvyklé týdenní skladby činnosti – výlety, kino, divadlo a různá představení, sportovní činnosti a turnaje.

ŠD není pokračováním vyučování, má svá specifika – odpočinek, rekreaci i zájmové činnosti. Tomu odpovídá i náplň odpoledních činností. Činnosti jsou motivovány potřebami žáků a cíleně mířeny do různých oblastí.

6. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

MÍSTO, KDE ŽIJEME.	Poznání nejbližšího okolí, život v rodině, ve škole, ve společnosti, vycházky do okolí, orientace v terénu, návštěva významných míst v regionu a seznamování s lidovými zvyky. Povídání o našem městě a okolí. Dopravní výchova-bezpečnost na cestě do školy a vycházkách. (Kompetence činnostní a občanské.)
LIDÉ KOLEM NÁS	Osvojení vhodného chování a vystupování, slušná mluva a základy společenského chování na různých místech a v daných situacích, besedy a scénky. Předcházení šikaně. (Kompetence k řešení problému, komunikativní, sociální.)
LIDÉ A ČAS	Budování správného režimu dne a jeho dodržování, učit žáky s časem nakládat a vážit si ho, využití volnočasových aktivit. Besedy, vlastní výroba časových plánů, rozvrhů. (Kompetence k trávení volného času.)

ČLOVĚK A PŘÍRODA	Pozorování rozmanitostí a proměnlivostí živé i neživé přírody, střídání období, nakládání s odpadem a jeho likvidace. Vycházky a pobyty v přírodě, studování encyklopedií, poznatky z cest, péče o pokojové rostliny, ekologická výchova - ochrana přírody. (Kompetence k učení).
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	Poznání sebe sama, poučení o zdraví, nemoci, prevenci, osobní hygieně, předcházení úrazů, umění ošetřit drobná poranění. Besedy k první pomoci, pravidelné otužování, vycházky do přírody, dodržování pitného režimu, pravidelná sportovní aktivita. (Kompetence komunikativní, občanské, sociální a interpersonální).

7. ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Strategie ŠVP ŠD je uspořádána na období 5ti let. Specifikuje rozdílnost a náročnost práce podle jednotlivých ročníků (na základě fyzické a psychické zdatnosti).
Pracujeme podle Rámcového plánu ŠD. Plán ŠD zahrnuje průběžné činnosti i akce, jako např. soutěže, společenské a sportovní akce, besedy, karneval, výstavy prací vzniklých ve ŠD nebo vystoupení loutkového kroužku.

8. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVÁCÍ STRATEGIE

ŠD je vhodným místem:
- pro zájmové vzdělávání žáků,
- pro regeneraci sil a relaxaci po školním vyučování,
- pro posilování sebevědomí,
- pro rozvíjení tvořivosti,
- pro vzájemnou komunikaci žáků mezi sebou,
- pro komunikaci vychovatelů se zákonnými zástupci.

ŠD ve spolupráci se školou svými činnostmi přispívá k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

KOMPETENCE K UČENÍ	Učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	Všímá si dění a problémů a řeší je, rozlišuje správná a chybná řešení, vymýšlí nová řešení, započaté činnosti dokončuje.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	Ovládá řeč, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, vyjadřuje se vhodně formulovanými větami.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ	Samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, dokáže se prosadit i podřídit, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ	Učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k svým úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, dbá na bezpečnost a zdraví své i druhých.

KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU	Orientuje se v možnostech správného využití volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy a koníčky v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku na využití volného času.

VÝCHOVNÉ ČINNOSTI se zaměřují na tyto základní oblasti:

VÝCHOVA KE ZDRAVÉMU ŽIVOTNÍMU STYLU	Výchova k odpovědnosti za svou osobu. Výchova k odpovědnosti za své zdraví. Výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim. Dodržování osobní hygieny. Posilování tělesné zdatnosti. Rozvíjení tělesné stránky osobnosti, citové vazby.
POSILOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH DOVEDNOSTÍ	Kultivace slovního i mimoslovního projevu. Rozvíjení slovní zásoby, schopnost vyjádřit se. Schopnost naslouchat. Uplatnění se v kolektivu, kulturní život.
ODPOVĚDNOST ZA SVÉ CHOVÁNÍ	Řešení různých situací. Pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností, postojů. Důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality. Posilování schopnosti hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování.

OVLÁDÁNÍ NEGATIVNÍCH CITOVÝCH VLASTNOSTÍ	Vypořádat se se stresem. Řešení životních situací. Vyrovnávat se s nedostatky a neúspěchy.
POZNÁNÍ SEBE SAMÉHO	Kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí. Posilování pozitivního myšlení. Objektivní hodnocení činnosti každého žáka. Vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny. Temperament, postoje a hodnoty.
NACHÁZENÍ NOVÝCH VAZEB	Možnost vzájemného doplňování školního vyučování a výchovně-vzdělávací práce ŠD. Tohoto cíle dosahovat specifickými, od školního vyučování výrazně odlišnými prostředky. Přinášet nové podněty, obohacovat poznatky.

FORMOVÁNÍ ŽIVOTNÍCH POSTOJŮ	Vytváření společensky žádoucích hodnot. Vytváření základů právního vědomí. Úcta, porozumění, tolerance. Schopnost a ochota pomoci. Vytvoření vlastního sebevědomí. Posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům. Prevence sociálně patologických jevů (drogy, alkohol, kouření, delikvence, šikanování, vandalismus, násilné chování, rasismus). Podobnost a odlišnost lidí, rozdíly v prožívání, myšlení, jednání.

9. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ, PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

- ŠD je určena pro žáky 1. stupně ZŠ.
- Kritéria pro přijetí žáka do ŠD jsou k dispozici na www.stefcova.cz (DRUŽINA).
- Předávání informací rodičům, přihlašování a odhlašování žáků do a ze ŠD zajišťuje vedoucí vychovatel.
- ŠD organizuje zájmové vzdělávání pro žáky přihlášené k pravidelné docházce.
- V rámci stanovených pravidel v daném termínu zaplatit poplatek ŠD.
- Odchod žáků z družiny se řídí požadavky rodičů, vymezenými ve Vnitřním řádu ŠD. Aktuální změna nebo nepřítomnost je doložena písemnou formou prostřednictvím elektronického kanálu Bakaláři.
- O ukončení vzdělávání ve ŠD smí požádat písemnou formou zákonný zástupce žáka.
- Pobyt žáků a vzájemné předávání jsou organizačně zajištěny. Pro vyzvedávání žáků ze ŠD slouží systém Bellhop.
- Školní družina dodržuje Vnitřní řád ŠD.

10. PODMÍNKY PRO ŽÁKY SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou individuálně integrováni do oddělení ŠD s využitím speciálních pedagogických postupů. Vychovatelé ŠD úzce spolupracují se školním poradenským pracovištěm, s PPP, případně jinými poradenskými zařízeními.

Specifické pedagogické cíle pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:
- začlenění do všech aktivit školní družiny,
- podpůrná opatření k začlenění do činností,
- asistent pedagoga, speciální pomůcky, individuální péče,
- činnosti respektující možnosti žáka,
- činnosti vhodné na úrovni žáka,
- specifické činnosti s cílem reedukační péče o žáka.

Rozvoj mimořádně nadaných žáků je zajištěn vytvářením podmínek k rozvíjení jejich nadání zabezpečením dostatku studijního materiálu, přístupu k internetu, individuální prací s žákem, vytvářením podnětného prostředí k rozvoji jejich tvořivosti. Vychovatelé spolupracují s třídními učiteli a speciálním pedagogem.

Vhodné zájmové aktivity:
- výtvarná tvořivost, realizace pohybových aktivit,
- umožnění vedení ostatních žáků, umožnění realizovat řízení kolektivu,
- umožnění navštěvovat zájmové kroužky školy se staršími žáky.

11. POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK:

- účelově vybavené prostory ŠD (herny/třídy) s možností kreativního uzpůsobení,
- možnost využívání prostor školy (tělocvična, knihovna, keramická dílna, počítačová učebna, herna s interaktivní tabulí, cvičná kuchyňka, školní hřiště).

12. POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK

CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ:
- splňují odpovídající pedagogické vzdělání,
- uplatňují svou kreativitu, postoje a přístup, vlastní dovednosti,
- spolupracují s třídními učiteli, rodiči a veřejností,
- jsou iniciátory a průvodci při činnostech, které žáky motivují,
- provádějí hodnocení.

Další sebevzdělávání vychovatelek probíhá formou:
- sledování nových trendů v oblasti zájmového vzdělávání,
- účastí na akreditovaných kurzech/školeních,
- účastí na odborných webinářích.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY
Ve ŠD pracuje 10 kvalifikovaných vychovatelů. Účastníci pravidelné denní docházky jsou zařazeni do oddělení, která se naplňují do počtu nejvýše 30 žáků.

13. POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK

Úhrada ŠD (stanovená zřizovatelem na daný školní rok) se vybírá 1x ročně. Úhradu jsou zákonní zástupci povinni uhradit do 20. října daného roku. Úhrada se provádí na bankovní účet ZŠ Štefcova.
Zákonným zástupcům může ředitel školy úhradu poplatku prominout nebo snížit na základě žádosti doložené platným potvrzením o poskytování dávek pomoci v hmotné nouzi nebo potvrzením, že zástupci náleží příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách nebo potvrzením o pěstounské péči a kopií dokladů, které prokazují, že má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře, a že je mu příslušný příspěvek skutečně vyplácen.
Ředitel školy podle vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, a podle ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů, rozhodne o snížení nebo prominutí poplatku.

14. PODMÍNKY ZAJIŠTĚNÍ BOZP

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání – vychovatel vybírá věkově přiměřenou činnost, při které nedojde ke zranění žáka,
- stravovací návyky a pitný režim – vychovatel dbá na hygienu a kulturu stolování, dohlíží na pitný režim žáků,
- zdravé prostředí – podle platných norem, tj. dle vyhlášky ministerstva č. 410/2005 Sb.,
- hygienické požadavky na prostory a provoz zařízení (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, vhodný nábytek, hygienické vybavení prostorů),
- bezpečné pomůcky – vychovatel dbá na používání věkově přiměřených pomůcek,
- ochrana před úrazy a eliminace nebezpečných situací – vychovatel eliminuje možné úrazy proškolením na začátku školního roku a opakováním během školního roku. Svým pedagogickým působením neustále nabádá k dodržování bezpečnosti, žáky má neustále v zorném poli.
- označení nebezpečných předmětů – vychovatel seznámí žáky s provozními řády využívaných prostor – škola, ŠD, ŠJ, tělocvična, školní hřiště,
- dostupnost prostředků první pomoci – ŠD je vybavena dostupně umístěnou lékárničkou PP.

Psycho-sociální podmínky:

- pohoda prostředí a příznivé sociální klima – vychovatel vede žáky k otevřenosti a partnerství, komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému,
- respektování potřeb jedince – vychovatel organizuje činnost vycházející ze zájmů účastníků,
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – vychovatel respektuje individualitu žáků, hodnotí v souladu s jejich možnostmi,
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy – vychovatel se pedagogickým působením snaží zabránit socio-patologickým jevům,
- spoluúčast na chodu zařízení – vychovatel preferuje společné plánování činnosti,
- včasná informovanost – vychovatel včas informuje žáky a jejich zákonné zástupce o činnostech ve ŠD.

15. EVALUACE

Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností ve ŠD.

Pro posouzení kvality a hodnoty ŠD budou použity tyto metody:
- rozhovor s rodiči a žáky (zpětná vazba),
- pozorování atmosféry ve ŠD,
- hospitace,
- průběžné hodnocení vychovatele při metodických poradách ŠD.

16. SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY:
- nabídka pravidelných zájmových i nepravidelných jednorázových aktivit, využití tělocvičny, hřiště ZŠ i sídlištních zařízení (mlhoviště, dětská hřiště),
- každodenní pohyb a pobyt dětí venku,
- možnost sebevzdělávání,

- dobrá komunikace s vedením ZŠ.

SLABÉ STRÁNKY:
- postavení vychovatelů x chování rodičů,
- narušování práce ve ŠD – rozvrhy, zájmovými útvary, mimoškolní činností.

HROZBY:
- nízká porodnost – úbytek žáků v budoucnu,
- nevážení si hraček, materiálu a majetku ŠD a ZŠ,
- setkání s negativními faktory okolí (drogy, šikana, rasismus,….),
- neobjektivnost zákonných zástupců.

PŘÍLEŽITOSTI:
- lepší využití možnosti medializovat ŠD a informovat zákonné zástupce i širokou veřejnost o aktivitách ŠD,
- větší zapojení zákonných zástupců do dění ŠD,
- větší četnost školení pedagogických pracovníků v oblasti nových trendů zájmového vzdělávání.

Aktualizace provedena dne 30. 8. 2023 Mgr. Eduard Hlávka
Hradec Králové ředitel školy